

BEROEPSPROFIEL ARTS-MICROBIOLOOG

Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie

Oktober 2008

INHOUDSOPGAVE

Ten geleide	3
Introductie	4
Artikel 1 Begrippen	5
Artikel 2 Medisch microbiologisch onderzoek	6
Artikel 3 Medisch microbiologisch laboratorium	7
Artikel 4 Intercollegiaal consult	8
Artikel 5 Beleidsvorming, richtlijnen en protocollen	8
Artikel 6 Ziekenhuishygiëne	8
Artikel 7 Openbare gezondheidszorg	8
Artikel 8 Voorlichting, onderwijs en opleiding	9
Artikel 9 Wetenschappelijk onderzoek	9

Ten geleide

Het Beroepsprofiel Arts-microbioloog beschrijft de verantwoordelijkheden, voorwaarden en omstandigheden die specifiek zijn voor de beroepsuitoefening van de arts-microbioloog, zoals vastgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie. Beschreven worden de minimaal noodzakelijke voorwaarden voor de beroepsuitoefening van de arts-microbioloog volgens de professionele standaard.

Het Beroepsprofiel vindt zijn toepassing met name in het overleg met bestuurlijke organen, zoals Stichtingsbestuur, Directie en Medisch Stafbestuur, van de instelling(en) waaraan de arts-microbioloog, hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband, verbonden is. Het heeft daarin een zelfstandige plaats, naast toelatingsovereenkomst, resp. arbeidsovereenkomst met Professioneel Statuut.

Introductie

De functie van de arts-microbioloog in de gezondheidszorg bestaat uit het bieden van ondersteuning op het gebied van infectieziekten aan collegae en overige hulpverleners en medewerkers, werkzaam in zowel als buiten de instellingen voor gezondheidszorg. Deze functie komt tot uiting in de vervulling van een aantal taken, bestaande uit:

- 1.Laboratoriumdiagnostiek,
- 2.Intercollegiaal consult,
- 3.Laboratoriummanagement,
- 4.Beleidsvorming en ontwikkeling van protocollen en richtlijnen,
- 5.Epidemiologie van infectieziekten en ziekenhuishygiëne,
- 6.Openbare gezondheidszorg,
- 7.Voorlichting, onderwijs en opleiding.
- 8.Wetenschappelijk onderzoek,

Deze taken zijn onderling sterk vervlochten en zijn niet te scheiden zonder dat daarmee de kwaliteit van de vervulling van de taken en daarmee van de vervulling van de functie aangetast wordt. Ze vormen een zgn. geïntegreerde taakset.

Uit de bovenstaande grondslag vloeien een aantal algemene en vakspecifieke rechten en plichten voort. Zij worden in de navolgende artikelen nader uitgewerkt.

Uitgangspunt is tevens dat de capaciteit aan artsen-microbioloog in het verzorgingsgebied zodanig is dat deze de vervulling van de geïntegreerde taakset in zijn volle omvang mogelijk maakt.

Gezien het werkkterrein van de arts-microbioloog is het navolgende van toepassing op de patiëntenzorg zowel binnen als buiten de instelling, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.

Artikel 1 Begrippen

In dit Beroepsprofiel wordt verstaan onder:

Instelling

Ziekenhuis, en tevens ieder medisch microbiologisch laboratorium gelegen buiten het ziekenhuis.

Arts-microbioloog

De arts met een bijzondere deskundigheid op grond van een specifieke opleiding, erkend door inschrijving als arts-microbioloog in het register van erkende medisch specialisten.

Collega

Geneeskundige, al of niet met vervolgopleiding (assistent-geneeskundige al of niet in opleiding, (verpleeg-)huisarts, medisch specialist, e.d.)

Hulpverlener

Persoon werkzaam in de gezondheidszorg en direct betrokken bij de patiëntenzorg (verpleegkundige, verloskundige, fysiotherapeut, e.d.)

Medewerker

Persoon werkzaam in de gezondheidszorg niet direct betrokken bij de patiëntenzorg (afdelingssecretaresse, medewerker technische dienst, e.d.)

Medisch microbiologisch laboratorium

Het totaal der ruimten, materiële en personele voorzieningen, bestemd voor de uitvoering en toepassing van werkzaamheden vallende onder de bevoegdheden van de arts-microbioloog.

Patiënt

Degene, in dan wel buiten de instelling, op wie de zorg zich richt, en ten behoeve van wie de hulp van de arts-microbioloog wordt ingeroepen.

Infectieziekte

Onder infectieziekte wordt hier verstaan zowel de infectieziekte *sensu strictu* als de infectie veroorzaakt door een niet-specifieke verwekker.

Ziekenhuishygiëne

Alle activiteiten, gericht op het voorkómen van (kruis-)besmetting van patiënten en medewerkers in de instelling.

Epidemiologie van infectieziekten

Bestudering van het vóórkomen van infectieziekten in de meest uitgebreide zin.

Antibioticumbeleid

Vastgelegde algemene richtlijnen voor het doelmatig en doelgericht gebruik van antibiotica.

Artikel 2 Medisch microbiologisch onderzoek

I. De arts-microbioloog verricht onderzoek strekkend tot diagnostiek en behandeling van infectieziekten ten behoeve van de patiëntenzorg, zowel in de instelling als daarbuiten, alsook ten behoeve van epidemiologie en ziekenhuishygiëne; waar nodig in teamverband en in samenwerking met andere collegae, en overige hulpverleners en medewerkers, voor zover het verzoek tot onderzoek redelijkerwijs voor inwilliging in aanmerking komt. Medisch-microbiologische laboratoriumdiagnostiek is een vorm van intercollegiaal consult.

II. Onder bovengenoemd onderzoek wordt in het bijzonder verstaan:

- het aantonen, in de meest ruime zin, van micro-organismen (bacteriën, schimmels, virussen, parasieten, prionen, e.d.), hun componenten en hun producten, alsmede hun eigenschappen (gevoeligheid voor antimicrobiële middelen, typering, e.d.);
- het aantonen van antistoffen tegen bovengenoemde micro-organismen, hun componenten, hun producten, ongeacht het type antistof, inclusief het differentiëren in type antistof.

III. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en het resultaat van de in artikel 2, lid 2 bedoelde onderzoeken alsmede voor de verslaggeving en interpretatie ervan in laboratoriumtechnische en medisch-inhoudelijke zin berust derhalve bij de arts-microbioloog.

IV. Indien de arts-microbioloog in een geval als bedoeld in het voorgaande lid het gevraagde onderzoek aan een ander laboratorium wenst door te zenden, bepaalt deze, zo nodig na overleg met de aanvrager, aan welk laboratorium het onderzoek wordt uitbesteed.

V. De instelling stelt de arts-microbioloog in staat zijn functie in zijn volle omvang uit te oefenen volgens de in de beroepsgroep gebruikelijke standaard.

Artikel 3 Medisch microbiologisch laboratorium

1. De in artikel 2, lid 2 genoemde verrichtingen worden uitgevoerd in het medisch microbiologisch laboratorium van de instelling, tenzij de instelling zulks ontbeert ofwel de voorwaarden daartoe in laboratoriumtechnisch, organisatorisch en/of ruimtelijk opzicht niet voorhanden zijn, overwegingen van doelmatigheid zich daartegen verzetten, dan wel de arts-microbioloog in redelijkheid de verantwoordelijkheid voor het hem verzochte onderzoek niet op zich kan nemen.
2. De instelling houdt, bij aanwezigheid van een medisch microbiologisch laboratorium in de instelling, de personele, instrumentele en ruimtelijke voorzieningen ervan in een zodanige staat, dat voldaan wordt aan de eisen van technische behoeften, veiligheid, bedrijfszekerheid en medisch wetenschappelijk peil.
- 3
  - a. De arts-microbioloog is persoonlijk verantwoordelijk voor zijn medisch werk.
  - b. De arts-microbioloog draagt zelf, dan wel in een samenwerkingsverband met een of meer arts(en)-microbioloog tesamen met deze collega(e), de organisatorische en budgettaire eindverantwoordelijkheid voor het medisch microbiologisch laboratorium.
  - c. Ingeval van een samenwerkingsverband van artsen-microbioloog bepalen deze, bij voorkeur zelf in goed overleg, wie van hen voor welk onderdeel het interne en/of externe aanspreekpunt is, dan wel belast is met de coördinatie van het medisch microbiologisch laboratorium.
  - d. Besluitvorming geschiedt bij voorkeur op basis van consensus.
4. De arts-microbioloog draagt zorg en verantwoordelijkheid voor
  - het verstrekken van richtlijnen die betrekking hebben op de afname van patiëntenmaterialen, de te gebruiken hulpmiddelen en receptacula, alsmede de logistiek van patiëntenmaterialen voor medisch microbiologisch onderzoek ten behoeve van de patiëntenzorg zowel binnen als buiten de instelling;
  - het in stand houden van een inzichtelijk administratief systeem verband houdende met verslaglegging en verslaggeving van de resultaten van laboratoriumonderzoek ten behoeve van de patiëntenzorg, epidemiologie en ziekenhuishygiëne, alsmede met betrekking tot de beheersaspecten van het laboratorium, zoals financiën, goederenstroom en dergelijke;
  - de keuze van de inkoop en verwerving van laboratoriumuitrusting, apparatuur, media, reagentia en overige hulpstoffen, alsmede het verantwoord gebruik en onderhoud ervan;
  - het opstellen en onderhouden, volgens de in de beroepsgroep gebruikelijke standaarden, van richtlijnen ten behoeve van de onder zijn verantwoordelijkheid uitgevoerde onderzoeken, als bedoeld onder artikel 2, lid 2;
  - het deelnemen aan een of meerdere externe organisaties die kwaliteitscontrole en -verbetering van de medische microbiologie in de ruimste zin des woords tot doel hebben;
  - een goed personeelsbeleid voor de aan zijn zorg toevertrouwde medewerkers, met betrekking tot arbeidsomstandigheden, arbeidsvoorwaarden en werkbelasting, volgens de in de instelling vigerende richtlijnen;
  - het bewaken van de veiligheid in het laboratorium, ten aanzien van medewerkers en derden, met betrekking tot de besmettingsrisico's van de verschillende categorieën van micro-organismen en met inachtneming van de hierop gebaseerde wettelijk vastgestelde fysische inperkingsniveau's.

Artikel 4 Intercollegiaal consult

De arts-microbioloog staat zijn collegae bij met advies in de vorm van intercollegiaal consult ten aanzien van infectieziektenproblematiek van de aan hun zorg toevertrouwde patiënten. Deze patiëntgebonden advisering kan incidenteel zijn, dan wel op een gestructureerde wijze zijn vormgegeven, zoals bijvoorbeeld gebruikelijk is bij afdelingen voor patiënten met een verhoogde kans op infectieziekten, en is niet noodzakelijkerwijs verbonden met medisch microbiologische laboratoriumdiagnostiek.

Artikel 5 Beleidsvorming, richtlijnen en protocollen

De arts-microbioloog initieert, resp. verleent zijn medewerking aan het vormen van beleid en het opstellen van richtlijnen en protocollen omtrent preventie, diagnostiek en behandeling van patiënten met infectieziekten (e.g. antibioticumbeleid), daarbij uitgaande van de in de beroepsgroep aanvaarde standaarden en veelal in samenwerking met andere collegae, en overige hulpverleners en medewerkers.

Artikel 6 Ziekenhuishygiëne

De arts-microbioloog

- geeft functioneel leiding aan de in de instelling werkzame ziekenhuishygiënist, dan wel aan de afdeling ziekenhuishygiëne;
- geeft gevraagd of ongevraagd advies aan collegae, overige hulpverleners en medewerkers en aan de instelling, dat tot doel heeft infecties dan wel het verspreiden van micro-organismen te voorkómen of te verminderen;
- is lid van de Infectiecommissie dan wel een commissie die hiermee gelijk is gesteld en vervult daarvan het voorzitterschap.

Artikel 7 Openbare gezondheidszorg

De arts-microbioloog draagt bij, in samenwerking met de lokale, regionale en/of landelijke overheidsinstellingen, aan de bestrijding van infectieziekten onder de bevolking, zulks met inachtneming van de wettelijke bepalingen in deze.

Artikel 8 Voorlichting, onderwijs en opleiding

De arts-microbioloog geeft (dan wel verleent medewerking aan) voorlichting, onderwijs en opleiding, op het gebied van medische microbiologie en infectieziekten, van zowel in de instelling als daarbuiten werkzame collegae, overige hulpverleners en medewerkers.

Artikel 9 Wetenschappelijk onderzoek

De arts-microbioloog spant zich in om binnen de mogelijkheden van de instelling leiding te geven en/of medewerking te verlenen aan wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de medische microbiologie en/of infectieziekten.